

születik meg a végleges program. József első egyetemi éve azzal telik el, hogy a gépet szétszedi és összerakja, változtatgatja, és szokása szerint különféle eredeti ötleteivel a saját képeire formálja. Így tanulja meg a mikroprocesszoros technikát. Ez idő tájt még az egyetemre is jut némi ideje, az első akadályokat négyes-ötös érdemjegyekkel veszi.

Ebben az időszakban a harmadik gimnazista Gabi, József barátnője (napjainkban már a felesége) egy hirtelen elhatározással bejelenti, hogy megtanul BASIC-ül. A fiú erre örömeiben megígéri, hogy akkor csinál neki egy saját, „külön bejáratú” gépet. A hardver három hónap alatt elkészül, a szoftverrel azonban több a munka. A ZX 80-as gép elvéből indulnak ki, azt változtatgatják, míg ki nem találnak egy új rendszert, amire már komoly grafikát is lehet csinálni. Endre vállalja, hogy ír a géphez egy BASIC-et. „Visszaféjti” az OHIO Scientific programnyelvét. Ez négyezer utasítás megfejtését jelentette. A Központi Fizikai Kutató Intézetben figyelmeztették Endrét, hogy ez egy gyakorlott programozó matematikusnak legalább egy évre szóló munka. Nekiül, és egyéb teendői mellett három hónap alatt lefordítja az amerikai gép kódját, valamint megírja a 8 k-s programot a saját gépükre. A kész program láttán azonban a két fiú nem olyan igazán elégedett az eredménnyel. Okosabb programot, tökéletesebb grafikát akarnak. Csakhogy ehhez nagyobb gép kell. Nekiállnak hát egy nagyobb gépet építeni.

Anyaguk van elég, erről az üzletembernek sem utolsó József gondoskodik. Az egyetemen, hallgatóként, részt vesz egy meteorológiai mérőrendszer fejlesztésében és építésében. Munkája fejében pedig megkapja a maradék processzorokat — amelyekből az elektronikához nemigen értő témavezető jócskán rendelt — és még nyolcezer forintot is. A Központi Fizikai Kutató Intézettől az általuk készített asszemberekért cserébe kölcsönkapnak egy printert, amelyen ki is tudják nyomtatni a dolgaikat. Így készül el a második gép.

És ekkor, 1981—1982 telén, kezükbe kerül egy pályázat iskola-számítógépek gyártására. A feltételek nehezek: évi kétszáz darabos termelés, legfeljebb 50 ezer forintos ár és öt évig garantált alkatrész-utánpótlás. Furcsa véletlen, éppen akkor adja hírül a sajtó, hogy a Híradástechnikai Szövetkezet iskola-számítógépek gyártásába kezd, amelyek előreláthatóan 50 ezer forintba kerülnek majd. József beballag a pályázatot meghirdető intézménybe, mondván, hogy ők tizenötezer forintért tudnának számítógépet gyártani. Képzelnék el a helyzetet. A pályázatot sokan eleve kudarcra ítéltnek tekintették, mondván, úgy sincs itt ahhoz megfelelő szellemi kapacitás, ilyen olcsón pedig egyébként sem lehet megcsinálni. És akkor egy gyereknek tűnő srác jelentkezik, hogy ő már megcsinálta a gépet, és hajlandó gyártani a meghirdetett ár harmadáért. Talán ha elfogadja az 50 ezer forintos árat és az ahhoz tartozó magas nyereséget, komolyan veszik. Az ő szeme előtt azonban a lehető legolcsóbb és így széles tömegekhez eljutó gép megalkotása lebegett. A „büntetés” nem is marad el. Kitérő választ kap, és az intézet többé nem hallat magáról.

József azonban nem tesz le a „tömeggyártás” tervéről. Elhatározza, hogy él az adott lehetőségekkel, és gazdasági munkaközösséget alakít öccsével és egyik barátjával. A gond mindössze az, hogy egyiküknek sincs még szakmája. (Endre ekkor harmadikos gimnazista, ők pedig az egyetem harmadik évfolyamát végzik.) Ezért beszerveznek még egy fiatal mérnököt cégtársnak, és létrehozzák a gazdasági munkaközösséget. Tulajdonképpen nem pénz szeretnének keresni. Valamiféle közös jövő megalapozását várják a gmk-tól. Közös lakás és műhely építését tervezik. Keresik azt az „archimedesi” szilárd pontot, ahol megvetve lábukat, fordíthatnának egyet a világon.

1982 áprilisában a házi számítógépesek klubja (HCC-klub) a SZOT székházában kiállítást rendez. Ezen a kiállításon az egyetlen kész, működőképes számítógépet a Lukács testvérek mutatják be. József számára ekkor már nagyjából világos, jó ideig nem lesz még annyi „forgótékájuk”, hogy segítség nélkül megvalósíthassák a sorozatgyártást. Így azután szinte gondolkodás nélkül elfogadja a kiállításon a felkarolásra méltó ötleteket kereső Boscoop Kisszövetkezet számítástechnikai szakcsoport-vezetőjének ajánlatát a gyártási eljárás megvételére. Józsefnek persze vannak kikötései is. Mindenekelőtt továbbra is ragaszkodik ahhoz, hogy a gép ára nem lehet több húsz-